

Duisenberg-onderzoek Jaarverslag en Jaarrekening 2020

Rapporteurs:
Dick Blom,
Koos de Vries
(aanhaker: **Peter Boerman**)
Juni 2021

gemeente
Haarlemmermeer

Duisenberg-methode:

Duisenberg Vragen

1. Beeld op hoofdlijnen?
2. Welke doelen zijn behaald?
3. Welke prestaties zijn geleverd?
4. Wat heeft het gekost?
5. Oordeel Rechtmatigheid,
Doeltreffendheid, Doelmatigheid
6. Conclusies & Aanbevelingen

Wat is onze focus?

- **Onderwerp van analyse:** Kwaliteit Fysieke Omgeving
- **Focus binnen onderwerp:**

Beleidsdoel A:
“Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte”, en hiervan met name de activiteiten 01 en 02,
“Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen” resp.
“Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen”.
- **Reden voor keuze:**

het onderhoud van bomen en groen staat regelmatig in de belangstelling, terwijl ook de betrokkenheid van bewoners in het kader van de klimaatverandering steeds meer wordt gestimuleerd. We willen graag achterhalen in hoeverre er meetbare indicatoren zijn, zodat gericht kan worden bekeken of de gewenste doelen worden/zijn bereikt.
- **Onze aanpak:**

We hebben vooral gekeken of we konden begrijpen hoe doelen, prestaties en geld aan elkaar gekoppeld zijn,

en in hoeverre initiatieven doeltreffend en doelmatig waren.

We hebben een gesprek met R. Stelpstra (ambtenaar) gehad om meer achtergrond- en inhoudelijke informatie te krijgen.

1. Beeld op hoofdlijnen

Slechts 2 kengetallen, weinig vermeld resultaat

We vinden op gebied van beleidsdoel A (slechts?) 2 kengetallen: het aantal bomen van vorig jaar en dit jaar, en het aantal hectare groenvlak. Er wordt hierover niets toegelicht.

In de inleiding wordt geschreven dat we streven naar een veilig en vitaal areaal, en ook wordt biodiversiteit als streven benoemd.

De toelichting op activiteit 1 is helder verwoord, bijvoorbeeld over het systeem van inspecteren van bomen. Ook wordt melding gemaakt van het stimuleren van inwoners om geveltuintjes aan te leggen of boomspiegels te adopteren. Jammer is dat het resultaat daarvan niet wordt vermeld.

Bij activiteit 2 worden concrete voorbeelden genoemd van het betrekken van bewoners/agrariërs, zoals het inzaaien van bermen bij akkerranden van agrariërs, de herinrichting van een park op verzoek van inwoners, en het opleuken van de Hoofdvaart in Nieuw-Vennep met bloembollen, in samenspraak met de winkeliersvereniging. Ook hier worden echter geen resultaten vermeld.

2. Welke doelen zijn behaald?

- **Onbekend of doelen behaald zijn**
- Qua meetbare doelen is er weinig opgenomen. Het was bijvoorbeeld niet bekend hoeveel bomen er eind 2020 zouden moeten zijn, of wat in de begroting als doel stond.
- Als we het hebben over niet-meetbare doelen, zou je kunnen zeggen dat er voorbeelden zijn van situaties waarbij burgers bij het beleid zijn betrokken. En er is veel werk verricht op gebied van bomenonderhoud en aanplanting. Maar hoeveel dit heeft opgeleverd? Of hoeveel dit had kúnnen zijn? Dat is onbekend.

Overzicht Doelen (doelenboom)

Doelenboom Programma				
Beleidsveld	Doel	Effectindicator	Prestatie	Prestatie Indicator
Kwaliteit Fysieke Omgeving	“Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte” Subdoel 1: Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen” Subdoel 2: “Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen”.	Geen	Eens in de 4 jaar elke (gemeentelijke) boom inspecteren	- Aantal bomen - Hectare groenvlakken

Vergelijking teksten doelstelling en realisatie

Begroting: Openbaar groen en bomen leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de woon-, werk- en leefomgeving en de beleving hiervan door gebruikers. Daarnaast is groen in de openbare ruimte van belang voor klimaatbestendigheid omdat beplanting en grassen **overtollig** regenwater kunnen vasthouden. Wij streven ernaar het bestaande areaal veilig en vitaal te houden en te voldoen aan de wettelijke zorgplicht. Tevens streven wij naar een groene en kleurrijke openbare ruimte met een gevarieerd areaal (biodiversiteit), waarbij wij de ecologische waarden beschermen en versterken.

Bron: Begroting 2020

Jaarverslag Openbaar groen en bomen leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de woon-, werk- en leefomgeving en de beleving hiervan door gebruikers. Daarnaast is groen in de openbare ruimte van belang voor klimaatbestendigheid omdat beplanting en grassen regenwater kunnen vasthouden. Wij streven ernaar het bestaande areaal veilig en vitaal te houden en te voldoen aan de wettelijke zorgplicht. Tevens streven wij naar een groene en kleurrijke openbare ruimte met een gevarieerd areaal (biodiversiteit), waarbij wij de ecologische waarden beschermen en versterken.

Bron: Jaarverslag 2020

Overzicht doelen en bijbehorende effectindicatoren

Doelstellingen & Indicatoren		Realisatie		Streefwaarde		Realisatie	Beoordeling		
		Tussenwaarde	(2016-19)	Begroting 2020	Jaarverslag 2020	2020	College	Rapporteurs	Opmerkingen
...									
Doel: ...									
Effect Indicator	Aantal bomen	92.650 (2018)	90.547 (2019)	91.650	92.144	92.144	.	groen	Begrotingscijfer niet in jaarverslag
Effect Indicator	Vierkante kilometers groen	10,5 (2018)	11,6 (2019)	12,34	12,3	12,3		groen	Geen koppeling met financiën
Effect Indicator									

Opmerkingen:

- Er is geen nulmeting gedaan.
- De tussenwaarde (2018) hebben rapporteurs zelf ingevuld.
- Het meerjarendoorkijkje ontbreekt, zowel naar voren als naar achteren.
- Wat zijn afwijkingen van de streefwaardes? En waar komen die vandaan? Het wordt niet gerapporteerd

- Legenda beoordeling rapporteurs**
- Uitvoering volgens plan
 - Uitvoering verdient aandacht
 - Uitvoering niet volgens plan
 - Uitvoering niet te controleren

Overzicht teksten behorende bij doelen

Doel: Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen		Oordeel College	Oordeel Rapporteurs
Begroting 2020 <i>Wat willen wij bereiken?</i> 1. <i>Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen</i> Wij zorgen voor optimale groeiomstandigheden, goed onderhoud en bescherming van openbaar groen en bomen. Vanuit onze wettelijke zorgplicht vervangen wij bomen die vanuit inspecties als onveilig worden aangemerkt. Wij verhogen de biodiversiteit door onder andere schrale en kruidenrijke grassen minder vaak te maaien. Op een aantal locaties passen we sinusmaaien toe. Dit is een ecologische manier van (slingerend) maaien waardoor een meer gevarieerd beeld ontstaat en de diversiteit aan flora en fauna stijgt. Voor klimaatadaptatie planten wij bomen die onder andere de luchtkwaliteit verbeteren. Waar mogelijk vergroenen wij de openbare ruimte door tegels te vervangen door groen en leggen we wadi's aan (wateropvang voor hemelwater). In 2021 vervangen wij vanuit de Vernieuwing Openbare Ruimte fase 3 (VOR 3) (2018-2022) bomen en beplanting. In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vervanging van openbaar groen en bomen.	Jaarverslag 2020 <i>Wat hebben we bereikt?</i> 01. <i>Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen</i> Wij hebben het openbaar groen en de bomen duurzaam onderhouden door te zorgen voor optimale groeiomstandigheden, goed onderhoud en bescherming. Alle bomen worden één keer per vier jaar geïnspecteerd. Wij hebben zoals gepland een kwart van het totale bomenbestand geïnspecteerd. Het beleid voor het beheer van monumentale en waardevolle bomen is geactualiseerd. Om de woonomgeving groener en kleurrijker te maken is de aanleg van geveltuinen en buurttuinen gestimuleerd. Daarnaast hebben wij inwoners de mogelijkheid gegeven om boomspiegels te adopteren en deze te beplanten en te onderhouden. Dit vergroot tevens de biodiversiteit en levert een bijdrage aan klimaatadaptatie. Wij hebben bomen en beplanting die aan het einde van de levensduur waren en bomen die bij inspecties als onveilig zijn aangemerkt vervangen. In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vervanging van openbaar groen en bomen. <i>Wat hebben niet bereikt?</i> • Aanleg Wadi's... • Slingerend maaien		 Legenda beoordeling rapporteurs Uitvoering volgens plan Uitvoering verdient aandacht Uitvoering niet volgens plan Uitvoering niet te controleren

		Oordeel College	Oordeel Rapporteurs
Doel: De betrokkenheid van gebruikers van openbaar groen en bomen vergroten			
Begroting 2020	Jaarverslag 2020		
<i>2. Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen</i> Wij stimuleren vormen van zelfbeheer door inwoners en ondernemers, om de woon- en werkomgeving gevarieerder te maken en te vergroenen en de betrokkenheid bij de omgeving te vergroten. Onder zelfbeheer vallen niet alleen parkmanagement en adoptierotondes, maar ook buurttuinen, geveltuinen en boomspiegels (de grond rondom de stam van de boom). Daarnaast betrekken wij direct omwonenden en andere belanghebbenden bij de renovatie van openbaar groen en bomen. Wij leggen daar waar mogelijk de inrichting en soortkeuze aan hen voor en passen een assortiment toe dat is afgestemd op het gebruik en de locatie. Samen met de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Nederland en Greenbase kijken wij naar meer mogelijkheden om de begroeiing op de randen van de akkers niet te maaien en bloemrijke randen in te zaaien waardoor de biodiversiteit verhoogd wordt en een kleurrijker beeld ontstaat.	<i>02. Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen</i> Wij hebben direct omwonenden en andere belanghebbenden bij de renovatie van openbaar groen en bomen betrokken door hen waar mogelijk mee te laten denken bij de nieuwe inrichting en soortkeuze. Vanwege de coronamaatregelen vond dit zoveel mogelijk digitaal plaats. De keuzes hebben wij verwerkt in de plannen. Samen met de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Nederland, Greenbase en het hoogheemraadschap van Rijnland hebben wij meer bermen laten inzaaien met bloemrijke mengsels. Deze bermen sluiten zo mogelijk aan op de kleurrijke akkerranden van agrariërs en bevorderen de biodiversiteit. Daarnaast hebben wij op diverse locaties kleurrijk groen aangebracht, zoals: - op verzoek van bewoners in Zwanenburg hebben wij de centrale tuin in het wandelpark opnieuw ingericht met bloeiende planten, siergrassen en bloembollen; - samen met de winkeliersvereniging hebben wij in het centrum van Nieuw-Vennep bij de Hoofdvaart bloembollen bijgeplant; - op vijf rotondes langs de Operaweg en de Componistenweg in Nieuw-Vennep hebben wij eenjarige zomerplanten en winterbloeiende beplanting aangebracht; - langs de Waddenweg in Hoofddorp hebben wij een strook van 600 meter beplant met verschillende bloembollen om daar in het voorjaar een bloemenlint te creëren.		● Legenda beoordeling rapporteurs ● Uitvoering volgens plan ● Uitvoering verdient aandacht ● Uitvoering niet volgens plan ● Uitvoering niet te controleren

3. Welke prestaties zijn behaald?

- Meer bomen eind 2020 dan begroot (92.144 tegen 91.650);
- Aantal hectares groenvlakken exact zoals begroot (12,3)

4. Wat heeft het gekost? Jaarverslag 2020

Programma

- **Overzicht baten en lasten**
- Voor beleidsdoel A was begroot: **777k** aan baten en **9.318k** aan lasten, inclusief begraafplaatsen.
- Het jaarverslag toont **778k** aan baten en **9.709k** aan lasten inclusief begraafplaatsen.
- Navraag leverde op dat onze beide activiteiten verantwoordelijk zijn voor een saldo van 8,6 mio

5. Oordeel rechtmatigheid, doelmatigheid, doeltreffendheid?

- Oordeel rechtmatigheid, doelmatigheid, doeltreffendheid:
niet te geven

6. Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

1. Beleid op hoofdlijnen

We hebben gekeken naar beleidsdoel

“Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte”

Subdoel 1: Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen”

Subdoel 2: “Het vergroten van de betrokkenheid van de gebruikers van openbaar groen en bomen”..

Hier gaat een bedrag in om van

- 778k aan baten en
- 9.709k aan lasten (inclusief begraafplaatsen).

2. Welke doelen zijn behaald?

- Aantal bomen in beheer bij de gemeente
- Aantal ha groenvlakken
- Dit zijn de genoemde doelen, geen meerjarige doorkijk, geen conclusies aan te verbinden

3. Welke prestaties zijn geleverd?

- Over subdoel 1: Meer bomen eind 2020 dan gepland (92.144 tegen 91.650 begroot);
- Aantal hectares groenvlakken exact zoals begroot (12,3)
- Over subdoel 2 (Vergroten betrokkenheid gebruikers): niets over te vinden, geen indicator

4. Wat heeft het gekost?

- Er is geen koppeling tussen financiën en prestaties / doelen
- Er is geen koppeling met de begroting en de planning

5. Oordeel Rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid

- Rechtmatigheid niet te controleren, doeltreffendheid en doelmatigheid ook eigenlijk niet. Het begrote aantal bomen is met 500 overtroffen. Of dit efficiënt is ten opzichte van de beschikbare middelen is niet te constateren.

Aanbevelingen

Aanbevelingen voor Raad & College

1. Onder het kopje “wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan” wordt onder andere melding gemaakt van aandacht voor biodiversiteit en klimaatbestendigheid. Naar onze mening zou dat in het beleidsdoel explicieter meegenomen moeten worden.
2. Graag zouden wij een langere reeks zien wat betreft de ontwikkeling van het aantal bomen, dus niet alleen 2019 en 2020 maar bv. een reeks van 5 jaar om meer zicht te hebben op de meerjarenontwikkeling (met voor zover nodig toelichting op de cijfers i.v.m. de fusie per 1-1-2019), met daarbij een uitsplitsing naar gerooide en nieuw geplante bomen.
3. Graag zouden wij zien dat er ten aanzien van de biodiversiteit onderzocht wordt welke indicator hiervoor gebruikt kan worden, zodat de ontwikkeling van biodiversiteit per jaar kan worden gemonitord. Met name de meetbaarheid is naar onze mening van belang.
4. We misten in het verslag het organiseren van een boomplantdag (in het kader van het vergroten van de betrokkenheid).
5. Interessant is ons inziens om aan te geven hoeveel geveltuintjes en geadopteerde boomspiegels in het jaar zijn gerealiseerd, juist in deze tijd van klimaatverandering en bijkomende wateroverlast.
6. Omdat oudere bomen meer CO2 opslaan dan net geplante boompjes, zou een indicator van de gemiddelde leeftijd ons inziens informatie toevoegen. Ook de kwaliteit van bomen zou mogelijk in een indicator kunnen worden verwerkt.
7. Graag explicieter vermelden welke bomen niet in de telling zijn verwerkt (bv Venneperhout, recreatieschap Spaarnwoude, N-wegen, etc)